

van de trouwste bezoekers van de maandelijkse bijeenkomsten. In de jaren zeventig zat hij de vergaderingen herhaaldelijk voor. We zullen zijn bijdragen aan de discussies en zijn mededelingen (meestal over vogels) missen. Maar gelukkig is deze redactionele mededeling geen "in memoriam".

Wie de heer Heerkens-Thijssen kent, weet hoezeer het hem spijt, dat hij niet van alle bekenden afscheid kon nemen. Hij heeft mij dan ook gevraagd in dit Maandblad een berichtje op te nemen over zijn plotselinge vertrek. Uiteraard is zijn nieuwe adres bij de redactie bekend: wellicht wilt U daar nog

eens gebruik van maken. Vanaf deze plaats wil ik hem, namens de redactie, nogmaals bedanken, óók voor zijn vriendschap. Jan, het ga je goed, nog vele jaren.

DOUWE TH. DE GRAAF

DE TOENAME VAN DE GEVINDE KORTSTEEL IN ZUIDLIMBURGSE KALKGRASLANDEN. OORZAAK-GEVOLG-TOEKOMSTIG BEHEER

VOORDRACHT, GEHOUDEN OP 24 NOVEMBER 1988 TE ALDEN BIESEN (B) BIJ DE PRESENTATIE VAN DE GELIJKNAMIGE PUBLICATIE TIJDENS DE INTERNATIONALE STUDIEDAG OVER DE SINT-PIETERSBERG

A.J. LEVER, Prinsenlaan 2, Bennekom

Allereerst wil ik de organisatoren van deze dag bedanken voor het feit, dat zij het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg vandaag de mogelijkheid wilden bieden een publicatie over het beheer van kalkgraslanden te presenteren. Ik denk dat een studiedag over de Sint Pietersberg een goede gelegenheid daarvoor is, omdat de kalkgraslanden op de Sint Pietersberg in belangrijke mate bijgedragen hebben aan de hoge natuurwetenschappelijke waarde van de berg. Kalkgraslanden vormen immers één van de zeldzaamste en soortenrijkste oecosystemen in West-Europa.

In onze omgeving en zeker ook op de Sint Pietersberg zijn ze er niet in de laatste plaats door verschijnselen als zure regen en het inspoelen van voedingsstoffen uit aangrenzende percelen, maar ook door soms inadequaat of het geheel ontbreken van beheer, steeds slechter aan toegevoerd.

Eén van de effecten hiervan is het steeds dominanter worden van een enkele grassoort, namelijk de Gevinde kortsteel. Deze soort, die van nature op bescheiden schaal op kalkgraslanden voorkomt is op veel plaatsen zo dominant aan het worden, dat van de oorspronkelijk grote floristische waarde weinig over dreigt te blijven.

Bezorgd over dit verschijnsel achtte het Natuurhistorisch Genootschap het aan het begin van de tachtiger jaren gewenst, dat er een onderzoek ingesteld zou worden naar beheersmogelijkheden die de soortenrijkdom van de kalkgraslanden zou kunnen verbeteren c.q. bewaren.

Om dit onderzoek mogelijk te maken werd subsidie aangevraagd en verkregen bij het Anjerfonds Limburg en het Prins Bernhard Fonds.

Met de beschikbaar komende middelen kon een onderzoeker aangetrokken worden om het onderzoek uit te voeren. Een onderzoek dat vandaag z'n formele afsluiting vindt in de presentatie van het eindrapport in de vorm van de publicatie "De toename van de Gevinde kortsteel in Zuidlimburgse kalkgraslanden. Oorzaak-Gevolg-Toekomstig Beheer".

Deze publicatie voldoet geheel aan de eertijds geformuleerde wensen van het Natuurhistorisch Genootschap, in die zin, dat het gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek aanbevelingen doet voor het beheer van de kalkgraslanden. Belangrijke elementen hierbij zijn de herintroductie van begrazing door schapen en het maaien van de vegetatie in de zomer (begin augustus) in plaats van wat nu wel gebeurt: in de herfst.

Ik denk dat het nu ook een goed moment is om uit te spreken, dat het Natuurhistorisch Genootschap van mening is, dat het gebott heeft met de uitvoerder en te-boek-steller van het onderzoek de heer Bobbink. Zijn volharding en inzet zijn onmisbaar geweest voor het welslagen van het project. Evenzo onmisbaar is geweest de enorme steun die het Natuurhistorisch Genootschap heeft ondervonden van de vakgroep Botanische Oecologie van de Rijksuniversiteit te Utrecht, die haar faciliteiten en jarenlange onderzoeks-

ervaring met betrekken tot kalkgraslanden beschikbaar stelde.

Tenslotte zou ik willen zeggen dat de presentatie van het eindproduct van dit onderzoek geen afsluiting zou mogen betekenen. Het is de bedoeling dat er nu met de resultaten iets gaat gebeuren. Nu zijn de bestuurders en terreinbeheerders aan zet. Om die reden zou ik de eerste exemplaren van dit boek behalve aan de dagvoorzitter willen overhandigen aan vertegenwoordigers van zowel de Vlaamse, Waalse als de Nederlandse besturende instanties, namelijk aan:

- De Heer A. Vermeulen (dagvoorzitter), Directeur-Generaal van de Administratie Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu te Brussel;
- Monsieur H. Barthélémy, Adjunct-Kabinetschef voor de Minister van Ruimtelijke Ordening van het Waalse Gewest;
- De Heer H. Riem, lid van het College van Gedeputeerde Staten van de Provincie Limburg;
- De Heer Peumans, Schepen van Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu te Riemst.

Ik zit echter met een probleem. Omdat het boek pas hedenochtend is verschenen, heeft zelfs de auteur het nog niet gezien. Om die reden zou ik willen beginnen met het overhandigen van het vijfde exemplaar aan Roland Bobbink. Immers het is vooral zijn verdienste dat het boek er gekomen is.

Ik dank u voor uw aandacht.